

SILTA BRON

SILTA-Työllisyyden yhdyssilta Pohjanmaa -
BRON-Sysselsättningens kontaktbro i Österbotten

Sammandrag av enkäten för arbetssökande

SILTA BRON

INNEHÅLL

1. Bakgrund	3
2. Introduktion till enkäten	5
3. Planering av enkäten	7
4. Genomförande av enkäten	10
5. Centrala resultat och observationer samt utvecklingsförslag	13
6. Att utnyttja resultaten samt fortsatta åtgärder	34

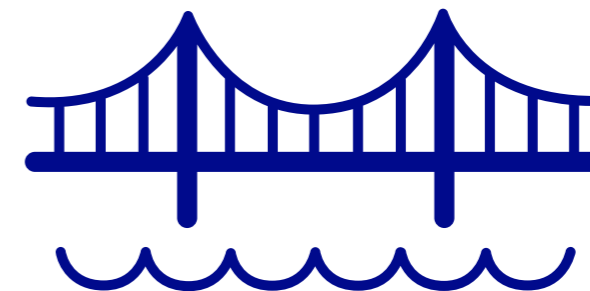

Foto: s.1: John Råholm, s.4,9: Christoffer Björklund, s.29: Mikael Matikainen, s.33: Katja Lösönen

Euroopan unionin
osarahoittama

V A A S A .
V A S A .

YA!
Yrkesakademin
i Österbotten

vamia

VAASAN EV.LUT. KIRKKO⁺
EV.LUTH. KYRKAN I VASA

Syftet med grupprojektet BRON – Sysselsättningens kontaktbro i Österbotten är att främja och stärka sysselsättningen samt att bygga broar mellan arbetstagare och arbetsgivare i Österbotten. Fokus i den här kartläggningen är personkundernas egna erfarenheter och sakkunnighet – vi vill förstå bättre hurdana behov och önskemål det finns gällande utvecklingen av servicen. Personkundernas uppfattningar är oerhört värdefulla då vi bygger upp bättre fungerande och mer effektiva tjänster.

Delaktighetens betydelse i vårt projekt är central: vi anser att alla har rätt att bli sedda och hörda. Med hjälp av denna kartläggning vill vi också ta arbetslivstjänsternas förnyade verksamhetsmiljö i beaktande, då AN-reformen och reformen av integrationslagen för med sig nya möjligheter och verksamhetsmodeller. Tillsammans med respondenterna, våra delgenomförare och samarbetspartner kan vi identifiera hinder för sysselsättning, hitta fungerande lösningar och utveckla tjänster som verkligen stöder allas väg till arbetslivet.

Den här kartläggningen erbjuder en möjlighet att lyfta fram värdefulla erfarenheter och utvecklingsförslag direkt från dem som använder tjänsterna. Ett varmt tack för er tid och insats – tillsammans skapar vi broar som leder till jämställdhet och delaktighet i arbetslivet!

Tiina Palonen-Stenvall
Projektchef

1. BAKGRUND

Sysselsättningstjänsterna befinner sig i en betydande förändring från början av 2025, då överföringen av AN-tjänsterna till kommunerna träder i kraft. I Vasa produceras tjänsterna av Österbottens sysselsättningsområde. Den här reformen har som syfte att förstärka lokalt kundanpassade tjänster, och ansvaret övergår ännu mer i händerna på kommunerna och lokala aktörer. Samtidigt ger reformen av integrationslagen (KOTO24) kommunerna nya skyldigheter och möjligheter att främja integrationen och arbetslivsintegrationen. Reformen fokuserar på ett tätare samarbete mellan kommunerna, arbetsgivarna och tjänsteproducenterna samt en utveckling av innovativa verksamhetsmodeller för att särskilt stöda sysselsättningen hos långtidsarbetslösa och invandrare.

Målet med enkäten var att kartlägga personkundernas erfarenheter av de nuvarande sysselsättningstjänsterna samt kartlägga deras eget kunnande och deras behov av sysselsättningsfrämjande tjänster. Dessutom utredde man i enkäten hinder för sysselsättning och utmaningar som arbetssökande stöter på. Informationen som samlats in ger en värdefull grund för en utvärdering av de nuvarande tjänsternas funktionalitet och för planeringen av nya tjänstehelheter och pilotprojekt, så att sysselsättningsfrämjande lösningar kan fokuseras ännu bättre för kundernas behov.

Det ESR+-finansierade grupprojektet SILTA - Työllisyiden yhdysilta Pohjanmaa - BRON - Sysselsättningens kontaktbro i Österbotten fungerar som kärnan i dessa förändringar och svarar på Österbottens sysselsättningsområdes specialbehov. Projektet fokuserar på två centrala målgrupper i personkundssegmentet: långtidsarbetslösa och invandrare. Projektets huvudsyfte är att utveckla kundorienterade och effektiva lösningar som minskar hindren för sysselsättning och främjar en bestående övergång till arbetslivet.

2. INTRODUKTION TILL ENKÄTEN

Man började utredningen av nuläget med en enkät gjord ur målgruppens synvinkel, där man utredde målgruppens erfarenheter, uppfattningar och utmaningar gällande sysselsättning. Syftet var att samla in information så att man inom projektet kunde planera stödjande funktioner för målgruppen. Enkäten är en av BRON-projektets åtgärder, med vars hjälp man utreder målgruppens behov samt utvecklar och pilottestar kundanpassade tjänster och servicestigar. Enkäten ger ett kunskapsunderlag för att utveckla tjänsterna och stöder regionalt beslutsfattande.

Enkätens syften:

1. Att utvärdera de nuvarande tjänsternas tillgänglighet och effektivitet.
2. Att identifiera kundernas behov och hinder för sysselsättning.
3. Att använda resultaten vid planering och pilottestning av nya servicemodeller.
4. Att öka målgruppens delaktighet och få dem att förbinda sig till projektet.

Enkäten riktades till arbetssökande, vars behov är centrala i projektets syften och som drar nytta av tjänsterna som ska utvecklas. Målgrupperna var långtidsarbetslösa och partiellt arbetsföra, det vill säga personer vars arbetsförmåga är försvagad på grund av sjukdom eller handikapp. Deras väg till sysselsättning kan främjas med till exempel skräddarsydda tjänster och tillgänglighetsfrämjande åtgärder på arbetsplatser. Till målgruppen hörde, utöver långtidsarbetslösa, också invandrare med stödbehov gällande integration och övergång till arbetslivet. Dessutom ingick också unga i åldern 18–29 i målgruppen för projektet. Målgrupperna valdes för att stöda BRON-projektets huvudsyfte: att avlägsna hinder för sysselsättning och utveckla sysselsättningsfrämjande tjänster. Vid valet av målgrupperna beaktades deras specialbehov, såsom att förstärka jobbsökningsfärdigheterna hos långtidsarbetslösa eller att minska hindren för partiellt arbetsföra i arbetslivet. Informationen från enkäten möjliggör en pilottestning av kundanpassade tjänster, såsom till exempel praktisk arbetsträning, språkstöd för invandrare och lösningar för att sysselsätta partiellt arbetsföra.

3. PLANERING AV ENKÄTEN

Man påbörjade arbetet med enkäten genom att definiera del- och huvudmålen, såsom förståelse av bakgrundsfaktorerna för arbetslöshet och deltagande i sysselsättningsfrämjande tjänster. Frågorna utformades så att de var konkreta och mätbara. De här frågorna genererar svar på teman som gäller bland annat utvecklingsbehov av kunnande samt omständigheter och åtgärder gällande arbetsförmåga som vidtagits under arbetslösheten. Frågorna var tydligt utformade och lättförståeliga för alla målgrupper, och i alla språkversioner hade man tagit i beaktande den terminologi som myndigheterna använder. Enkäten inleddes med allmänna frågor och gick sedan vidare till mer exakta temaenliga frågor gällande sysselsättning och utveckling av kunnande. I enkäten användes flervälsfrågor, Likert-skalor (till exempel 1-5) och öppna frågor i sådana situationer då kvalitativ information ansågs nödvändig.

Vid genomförandet av enkäten följde man dataskyddslagstiftning, framför allt EU:s allmänna dataskyddsförordning (GDPR). Personuppgifter behandlades endast i den mån det var nödvändigt och endast för enkätens syften. Respondenternas anonymitet beaktades i alla skeden. All personlig information anonymiserades innan analysen. Enkäten genomfördes huvudsakligen elektroniskt via plattformen Webropol som uppfyller GDPR-kraven och säkerställer en trygg behandling av uppgifter. Alla sparade uppgifter behandlades konfidentiellt. Respondenternas rätt till dataskydd beaktades och man informerade tydligt om de använda informationsbehandlingsätten i stadens dataskyddsbeskrivning.

Vi testade kartläggningen på en liten grupp deltagare från Cultural Camp-verksamheten sommaren 2024 för att försäkra oss om att frågorna var förståeliga och att det tekniska fungerade. Lägre var avsett för unga invandrare och dess syfte var att lära deltagarna hur olika saker sköts i det finländska samhället, ge dem en insikt i sysselsättningen i Finland och med hjälp av detta underlätta integrationen. I lägre deltog unga från den grundläggande utbildningen vid Alma och yrkesutbildningen vid Vamia. Deltagarna fick i slutet av lägre fylla i en Webropol-enkät, med vilken man kartlade deras erfarenheter och insikter från lägre. På basis av resultaten kan man konstatera att lägre var mycket nyttigt för många deltagare speciellt vad gällde att bekanta sig med finländskt arbetsliv och samhälle. I enkäten för Cultural camp-deltagarna kartlade man deras kunnande, styrkor och expertis samt teman som deltagarna behövde mera information om eller vägledning kring. Dessutom kartlades behovet av kort- och passutbildningar, såsom hygienpasset och arbets säkerhetskortet, och man gav vägledning gällande erläggandet av dessa. Man gav också vägledning i grupp och informerade om kort- och passutbildningar, läroavtalsutbildning, lönesubvention samt utbildnings- och arbetsprövning. Utöver detta ordnades personlig vägledning i jobbsökning enligt behov, kartläggning av eget kunnande samt utformande av CV och jobbansökan.

4. GENOMFÖRANDE AV ENKÄTEN

Enkäten för personkunder genomfördes utgående från att man ville utreda arbetslösa arbetssökandes uppfattningar om de nuvarande tjänsternas funktionalitet. I och med AN25-reformen är sysselsättningstjänsterna i framtiden på kommunernas ansvar och därför är det viktigt att utveckla tjänsterna även i framtiden. Projektets målgrupp är invandrare, unga, partiellt arbetsföra och de som är utanför arbetslivet, och därför riktade man enkäten till just dessa grupper.

Enkäten genomfördes med en elektronisk blankett på plattformen Webropol, vilket möjliggjorde delning på nätet och lätt tillgång till enkäten via en QR-kod. Dessutom erbjöds en pappersversion av blanketten till de kunder som fann det utmanande att fylla i en elektronisk blankett. Respondenter med invandrabakgrund visade sig ha ett behov av att gå igenom blanketten mer noggrant, eftersom den innehöll specifika termer gällande sysselsättning. Största delen av respondenterna fyllde i enkäten elektroniskt och många använde sig av en smarttelefon för att göra det. Respondenter med invandrabakgrund som använde sig av en elektronisk blankett kunde översätta den till sitt eget språk med hjälp av olika översättningsprogram, såsom Google Translate.

Enkätundersökningen genomfördes i praktiken så att man gjorde projektbesök vid olika enheter där man visste att kunder i målgruppen var i arbetsverksamhet. Vi besökte enheter som ordnar rehabiliterande

arbetsverksamhet vid Bestis och Röda Korsets loppis. Dessutom har kartläggningen kompletterats med svar från kursdeltagare med invandrabakgrund som deltagit i två kurser vid medborgarinstitutet Alma. Unga fick man kontakt med via Verkstaden Kartturi samt andra enheter med rehabiliterande arbetsverksamhet. Föreningsbesök gjordes till exempel hos Finland Kalyna rf där personer med ukrainsk bakgrund svarade på enkäten. Man besökte också Koulutuspalvelut Saarenpää som erbjuder träningstjänster för att presentera enkäten och projektet. Där deltog kunder med invandrabakgrund i att besvara enkäten. Utöver besöken delades enkäten vidare för att spridas i nätverk och för att få in fler svar.

I enkäten har man samlat in information om respondenternas nationalitet, språkkunskaper, ålder och hemkommun. Dessutom frågade man i blanketten om arbetslöshetens längd, respondenternas yrkesfärdigheter samt utbildnings- och arbetsbakgrund. Respondenterna fick, om de ville, berätta om utmaningar gällande hälsa och arbetsförmåga samt tjänster som de blivit hänvisade till. Vi ville också reda ut hur välkända de tjänster som redan finns är och om respondenterna hänvisats till dessa tjänster. I slutet av enkäten hade respondenterna möjlighet att berätta fritt om sina tankar kring enkätens tema, om sådana uppkom. Blanketten översattes till finska, svenska och engelska. Enkäten kunde besvaras anonymt, vilket gör att en enskild respondent inte kan identifieras utgående från svaren. I slutet av blanketten fanns en möjlighet att ge sina kontaktuppgifter, om man även i fortsättningen ville delta i kurser och pilotprojekt inom projektet.

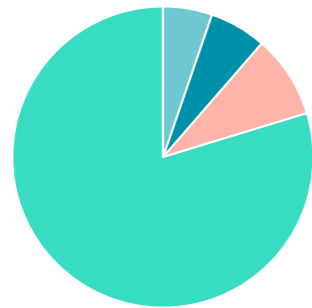
I enkäten fanns sammanlagt 26 frågor varav några var öppna frågor och resten flervalfrågor. Man strävade efter att utforma frågorna så enkelt som möjligt så att de skulle vara lätta att förstå. Vid utformandet av enkäten konstaterades att ifyllandet skulle komma att ta tid och trots att enkäten förenklats skulle respondenterna säkert komma att behöva stöd

för att fylla i den. I och med detta kom man fram till att man i samband med projektbesöken skulle presentera enkäten och fylla i den tillsammans med respondenterna. Först presenterades projektet och dess verksamhet för respondenterna, och sedan fyllde man i blanketten tillsammans med respondenterna.

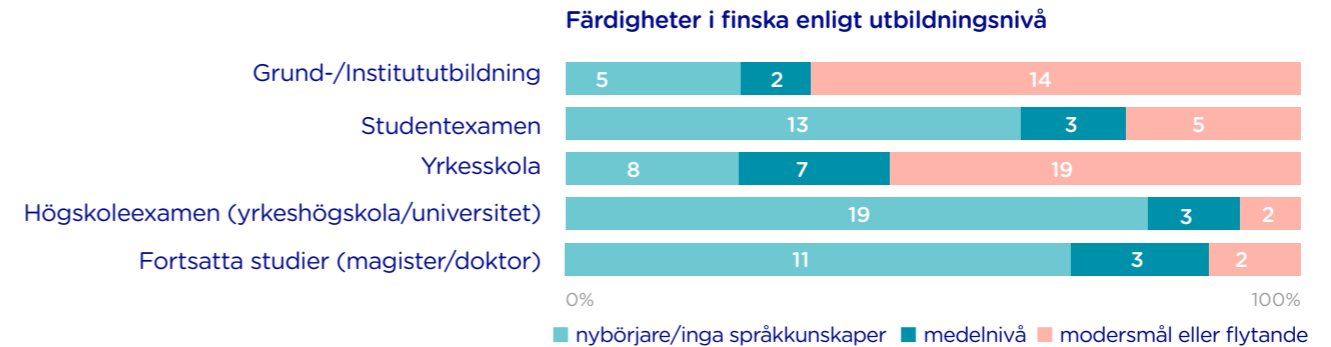
5. CENTRALA RESULTAT OCH OBSERVATIONER SAMT UTVECKLINGSFÖRSLAG

Respondenternas hemkommun

- Vasa: 96,81%
- Kristinestad: 6,5%
- Annat (t.ex. Korsholm, Närpes, Laihia): 7,6%
- Vörå: 10,8%

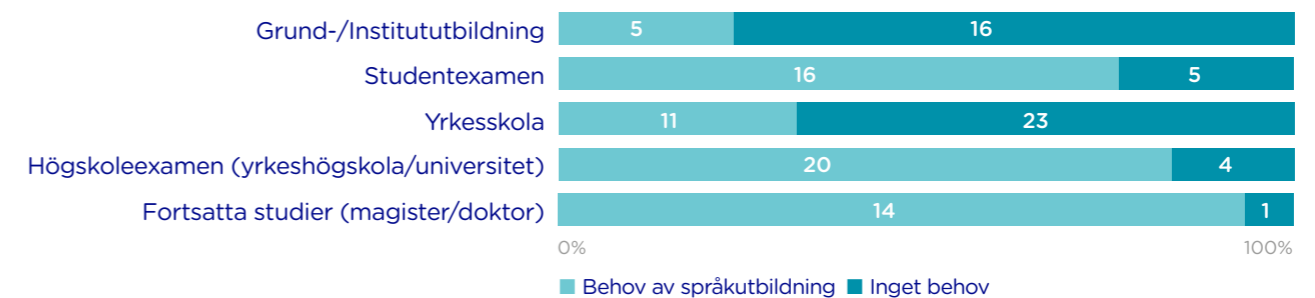
Enkäten för arbetssökande besvarades av 121 personer, varav 47 procent var kvinnor och 52 procent män. Största delen av respondenterna (80 %) var från Vasa men en del var från Kristinestad, Närpes, Korsholm och Vörå. Av respondenterna var 44 procent finländska medborgare och 40 procent hade tillfälligt uppehållstillstånd. Ett bestående uppehållstillstånd hade 12 procent av respondenterna och 10 procent hade en bakgrund inom studierelaterad invandring. Flyktingstatus hade 3 procent av respondenterna. När det gäller frågan om nationalitet bör man ta i beaktande att en del av respondenterna inte var säkra på sin egen status, så den verkliga statusen kan vara en annan än den som respondenten uppgett.

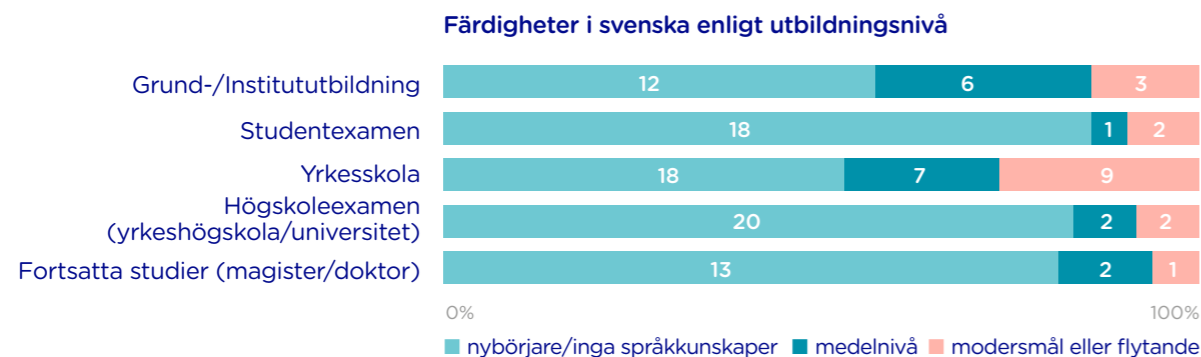
När det gäller frågorna om språkkunskaper ser man att ju högre utbildningsnivå, desto svagare kunskaper i de inhemska språken. Största delen av de högutbildade som svarade på enkäten hade invandrarbakgrund. Utmaningar orsakade av hög utbildningsnivå och bristande kunskaper i de inhemska språken syntes också i de fria svaren. Där lyfte respondenterna fram att det är utmanande att få sysselsättning utan kunskaper i finska. En del av respondenterna lyfte fram att de är beredda att göra i princip vilket jobb som helst för att få möjlighet att utveckla sina språkkunskaper för det finländska arbetslivet. Dessutom hamnar man att köa länge för att få komma med på språkutbildningarna, vilket gör att språkutvecklingen känns långsam. Respondenterna har även nämnt att de mest betydande utmaningarna gällande arbetsförmågan är bristande språkkunskaper och brist på lediga arbetsplatser. Många av respondenterna upplevde att det är svårt att få en arbetsplats i Vasa utan de språkkunskaper som krävs och att endast engelska som arbetsspråk räcker till på ytterst få arbetsplatser. Utöver språkkunskaper lyfte man i de fria svaren fram uppfattningar om att man i allmänhet skulle vilja ha mera information om de lediga arbetsplatser som finns utannonserade.

En högskoleexamen hade 20 % av respondenterna avlagt och fortsatta studier (magister- eller doktorsexamen) hade 13 % av deltagarna avlagt. Svaga kunskaper i finska är ett betydande hinder för högutbildade invandrare för att få sysselsättning inom uppgifter som motsvarar deras utbildning. Många utländska studenters studier i högskolornas och universitetens engelskspråkiga program ger inte tillräckliga kunskaper i finska, vilket försvårar övergången till det finländska arbetslivet efter examen. Engelskspråkiga program och internationella arbetsmiljöer kan försvaga studenternas motivation att lära sig finska, för i dessa miljöer klarar man sig med kunskaper i engelska. Detta begränsar deras möjligheter att söka sig till den finländska arbetsmarknaden i vidare omfattning. Dessutom kräver många arbetsgivare starka kunskaper i finska även för sådana uppgifter där finskan inte är nödvändig. Det här sätter utländska arbetssökande i en ogynnsam position jämfört med lokala arbetssökande. Språkutvecklingen hämmas också av att de saknar nätverk och lokalkännedom, eftersom internationella studenter ofta inte blir en del av lokala professionella nätverk, vilket i sin tur försvårar hittandet av en praktik- eller arbetsplats. Ovan nämnda faktorer höjer tröskeln för att få det första jobbet, eftersom avsaknaden av tidigare finländsk arbetserfarenhet och språkkunskaper gör att arbetsgivarna kan ha svårt att utvärdera kunnandet och lämpligheten hos utländska sökande.

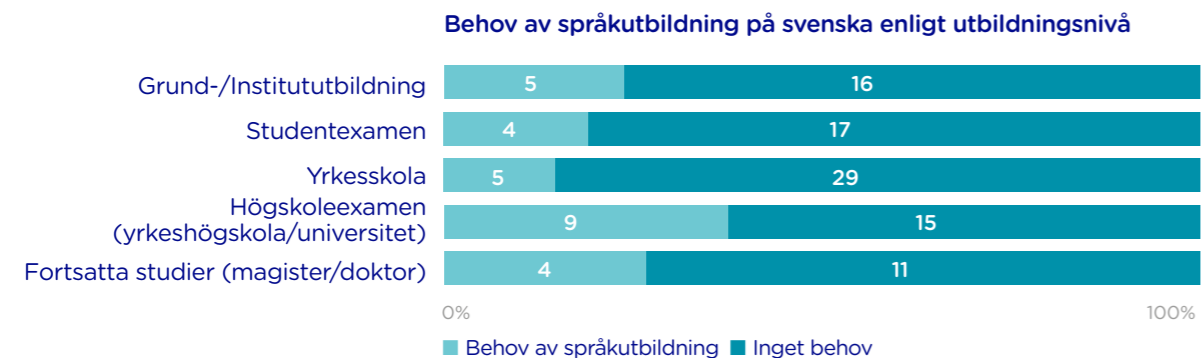
Behov av språkutbildning på finska enligt utbildningsnivå

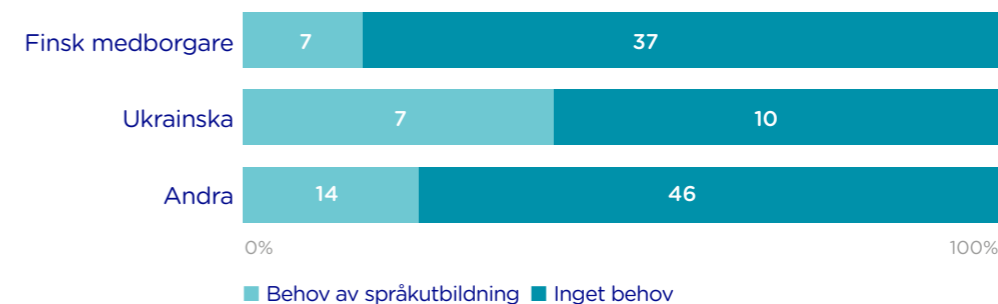
En central lösning för att förbättra situationen kunde vara arbetslivsorienterad språkundervisning. Engelskspråkiga program borde integrera finskundervisning i studierna, som fokuserar på arbetslivets behov och vardag. Företagen borde erbjuda praktikplatser och sommarjobb-möjligheter där språkkunskaperna utvecklas vid sidan av arbetet. Dessutom kan ett lärdomsprovssamarbete med företagen stärka studenternas professionella nätverk och kunnande. Högskolorna borde betona betydelsen av att lära sig finska redan i början av studierna, så att studenterna förstår språkets betydelse vid sysselsättning och vid kännedom om finländskt arbetsliv. Man kan se det så att den första arbetserfarenheten i Finland ofta är avgörande. Arbetsgivarna kunde sänka tröskeln för att anställa arbetstagare som håller på att lära sig finska, eftersom språkkunskaper utvecklas genom praktisk erfarenhet. Genom dessa åtgärder kunde man märkbart underlätta invandrades övergång till uppgifter som motsvarar utbildningen och stärka deras position i det finländska arbetslivet.

I enkäten framkom också respondenternas vilja att studera svenska, och en del av invandrarna som integrerats i de svenskspråkiga områdena längs kusten upplever ett särskilt behov av att stärka sina kunskaper i svenska för att delta i det lokala arbetslivet.

Behov av språkutbildning på svenska enligt nationalitet

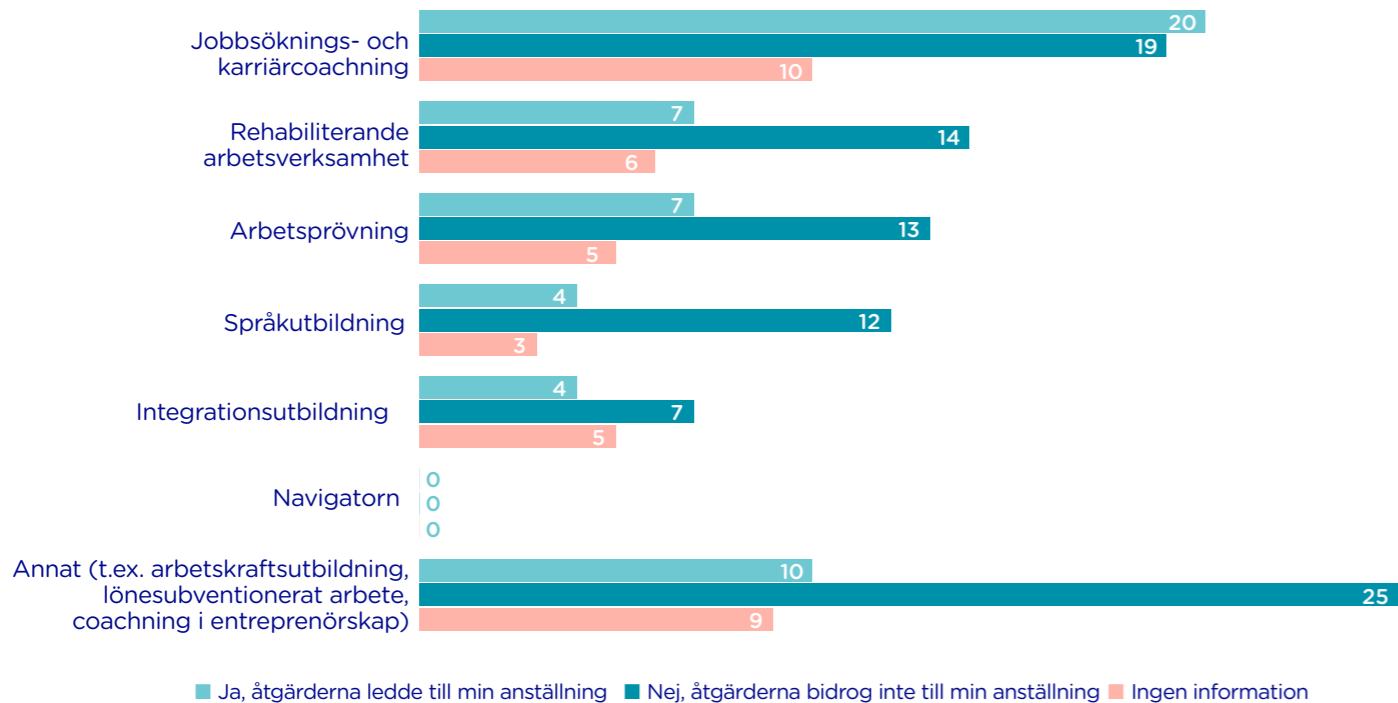

Svaga kunskaper i svenska försvårar framför allt ukrainska invandrades sysselsättning, ifall de valt att slå sig ner i Österbottens starkt svenskspråkiga kusttrakter. Enkätresultaten påvisade ett behov av effektiv språkundervisning, eftersom de centrala utmaningarna är otillräcklig utbildning, höga språkkrav på arbetsmarknaden och långsam språkutveckling utan fortlöpande träning i att använda språket. Invandrarnas motivation till att studera svenska erbjuder en grund för att utveckla lösningar, såsom arbetslivsorienterad undervisning, arbetsplatser där man kan lära sig språket vid sidan av arbetet samt stöd för nätverkande i en svenskspråkig gemenskap. Med de här åtgärderna kan man förbättra invandrades möjligheter att få sysselsättning och integreras i lokala samhällen.

Styrning till sysselsättningsfrämjande tjänster

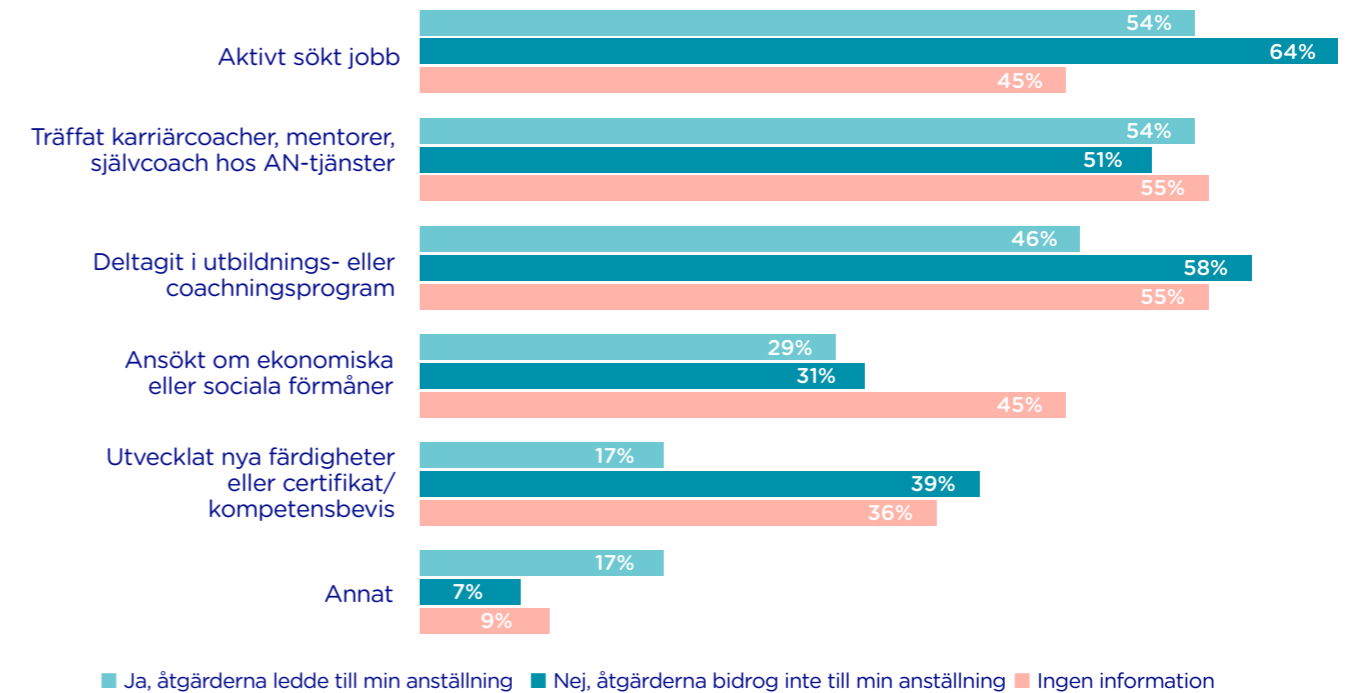
Sysselsättningseffekter av åtgärder som styrs av AN-Tjänsterna

Vad gäller de sysselsättningsfrämjande åtgärderna hade flest respondenter styrts till jobbsöknings- och karriärcoachning. Som väntat lyftes rehabiliterande arbetsverksamhet fram i svaren, eftersom enkäten ifylldes tillsammans med klienter inom rehabiliterande arbetsverksamhet. Rehabiliterande arbetsverksamhet är socialservice som Österbottens välfärdsområde antingen

köper som köptjänst av olika aktörer eller själv anordnar. Deltagandet i språk- och integrationsutbildning var lägre, vilket kan förklaras med att en del av enkätens respondenter köar för språkkurser som är på väg att börja. En stor del (38 procent) av respondenterna hade varit arbetslösa mer än 2 år, och därför bestod den sysselsättningsfrämjande servicen mest av rehabiliterande arbetsverksamhet samt jobbsöknings- och karriärcoachning. Även de som varit arbetslösa en kortare tid hade deltagit i olika coachningar.

Åtgärder under arbetslöshetstiden per åldersgrupp

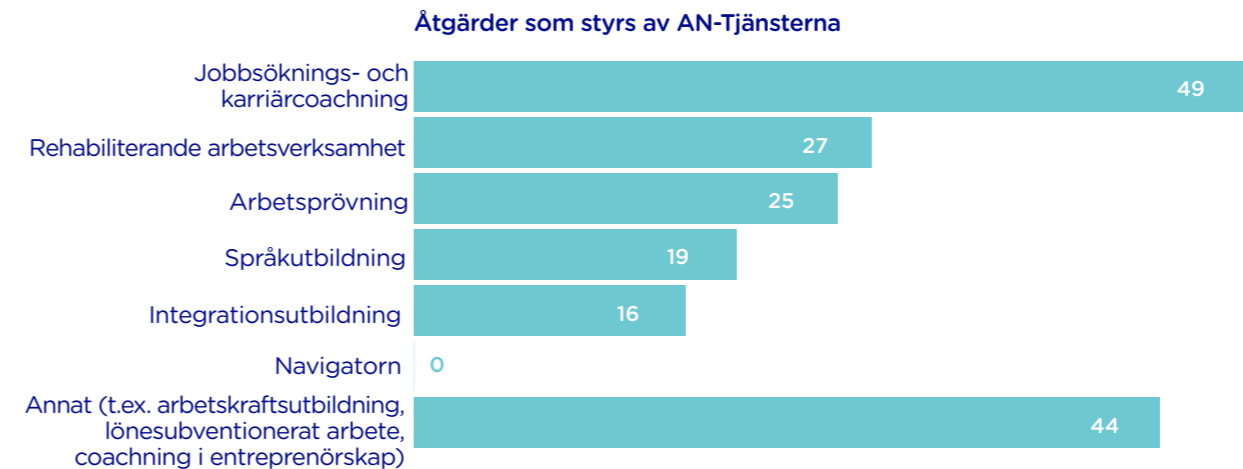

Syftet med de frågor som gäller åtgärder under arbetslöshetstiden är att kartlägga vilka åtgärder de arbetslösa i olika åldersgrupper (18-29, 30-54 och äldre än 55 år) hade gjort under arbetslöshetstiden. Vid granskning av resultaten är den viktigaste observationen att i enlighet med den nordiska modellen för arbetskraftsservice (Den nordiska modellen för arbetskraftsservice - Arbets- och näringsministeriet) har de aktivt sökt jobb, och detta är den vanligaste åtgärden i alla åldersgrupper, dock är detta lite mindre vanligt i de äldre åldersgrupperna (åldersgruppen 55+). En förklaring till detta kan vara att yngre åldersgrupper är aktivare med att använda digitala verktyg vid jobbsökning. I alla åldersgrupper har de arbetssökande träffat en yrkesvals- eller karriärcoach samt AN-tjänsternas sakkunniga och således tagit del av dessa tjänster.

Vid en jämförelse av olika åldersgrupper deltagande i utbildning, coaching och utveckling av nya färdigheter urskiljer sig 30-54-åringarna som de mest aktiva. Detta är ett tecken på att de som är i medelåldern upplever det som nödvändigt att utveckla sina färdigheter för de behov som finns på arbetsmarknaden. Den mellersta åldersgruppen (30-54) betonar utveckling av färdigheter, medan de som är yngre än 29 år deltar allra minst i aktiveringsåtgärder vars mål är att utveckla kunnandet.

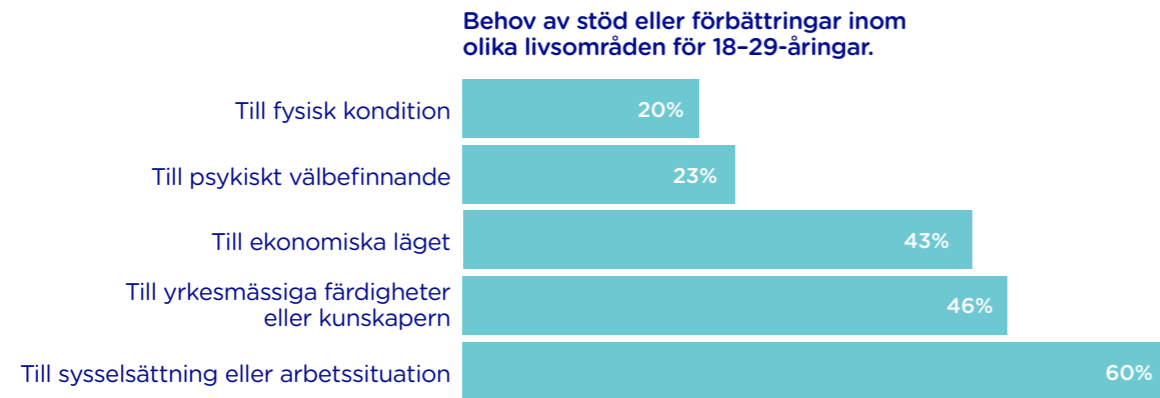
Enligt enkätresultaten har ingen under 29 år hänvisats till Navigatorns service. Denna observation är viktig eftersom Navigatorn är en lågtröskelservice som är avsedd uttryckligen för unga personer och ger stöd för bland annat sysselsättning och utbildning. Navigatorn-verksamheten är en del av AN-tjänsternas egen serviceproduktion, och därför är det motiverat och viktigt att den utnyttjas för handledning av unga. 27 procent av de klienter som svarade på enkäten hör till åldersgruppen under 29-åringar, det vill säga en betydande del av de unga har inte tagit del av denna service. Resultaten visar ett tydligt behov av att ta fram systematiska handledningsmodeller för att säkerställa att unga, särskilt de som är yngre

än 29 år, styrs till lågtröskelservice i ett tidigt skede. Inom denna service kan man vid behov hänvisa unga till ändamålsenliga stödtjänster som möter deras individuella behov och stärker deras möjligheter att integreras i utbildning och arbetsliv.

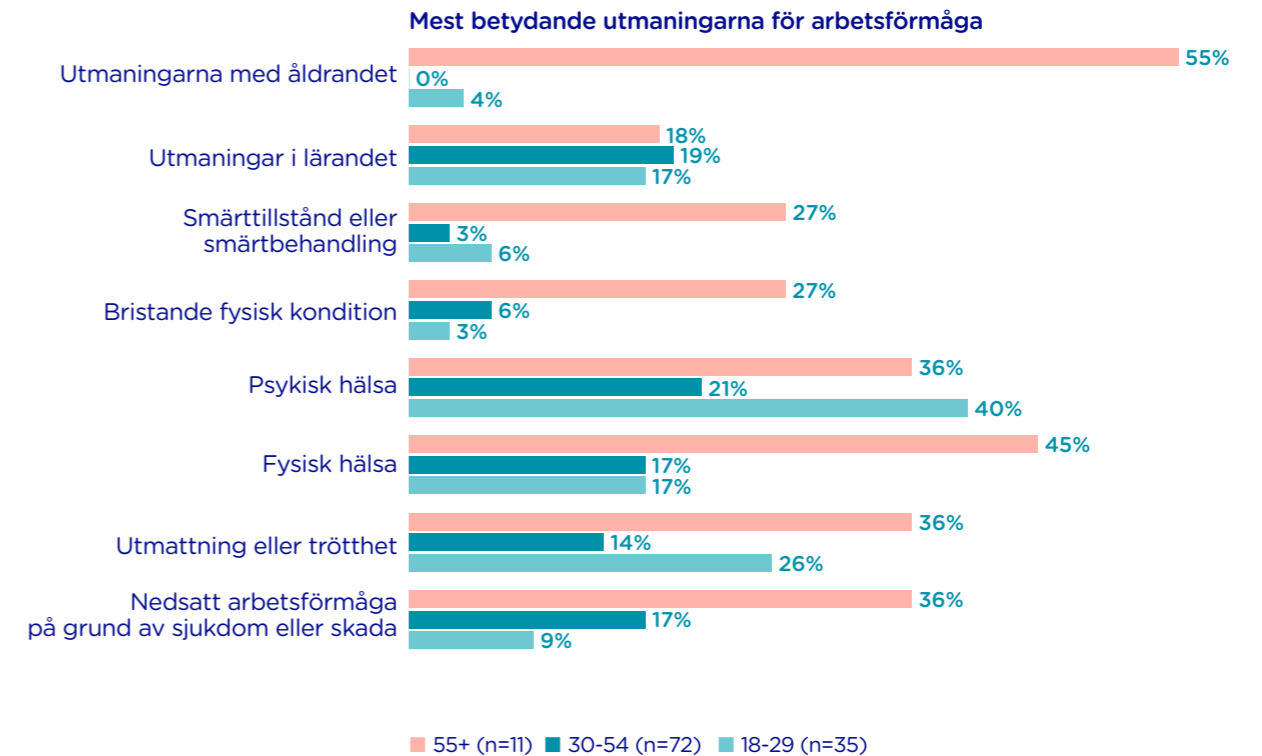

I enkäten kartlades även vilka delområden i livet respondenterna önskar förbättra eller få stöd för. I de ungas (18-29 år) svar lyftes särskilt fram behov i anknytning till välbefinnande i vardagen, den ekonomiska situationen samt kunnande och sysselsättning. Dessa delområden är kärnan i rådgivningen inom Navigatorn-servicen, som tillhandahåller lågtröskelstöd för unga vad gäller hantering av vardagen, en balanserad ekonomi och

etablering på arbetsmarknaden. Resultaten visar att de unga behöver mångsidigt stöd för utveckling av arbetslivsfärdigheter, stärkande av den egna ekonomin samt stöd för välbefinnandet i vardagen. Navigatorns multiprofessionella lösningar svarar delvis på dessa utmaningar och främjar de ungas välbefinnande och deras möjligheter att hitta en plats inom utbildning, arbetsliv och samhälle.

Utmaningar med arbetsförmågan

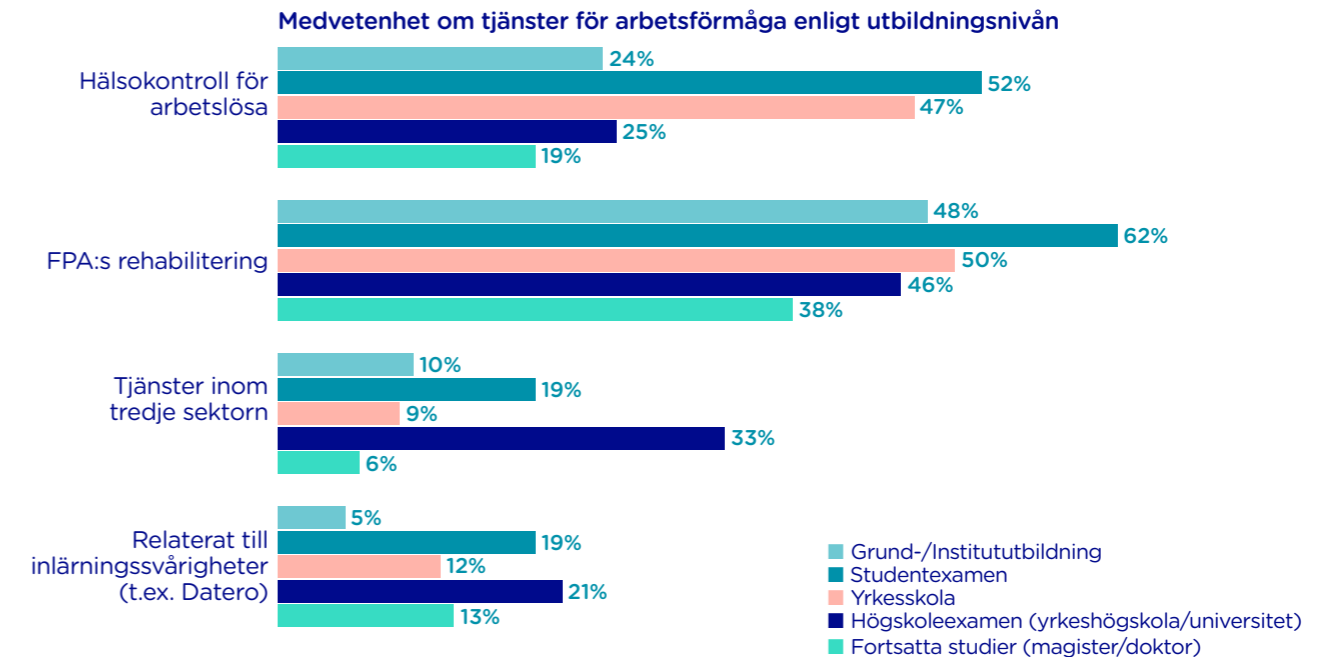

De mest betydande utmaningarna gällande de arbetslösas arbetsförmåga anknyter till den psykiska hälsan (bland annat [Työpoliittinen aikakauskirja 2024:4, Työelämä ja mielenterveys | Arbetshälsoinstitutet](#)). Även i denna enkät lyftes psykisk ohälsa fram som den största utmaningen för arbetsförmågan bland särskilt äldre respondenter, till exempel utmattning och trötthet, som ofta ökar om arbetslösheten blir långvarig. Långvarig arbetslöshet försvagar självkänslan och passiverar, vilket försvårar en återgång till arbete. Många arbetslösa har obehandlade hälsoproblem, såsom kroniska sjukdomar eller fysiska men som begränsar deras möjligheter till heltidsarbete eller tungt arbete. Förändringar i kraven på arbetsmarknaden är en utmaning särskilt för de som har föråldrat kunnande eller vars kunnande inte motsvarar dagens krav. Bland invandrare påverkas arbetsförmågan dessutom av språkliga och kulturella utmaningar. Bristfälliga språkkunskaper och att inte känna till hur arbetslivet fungerar i Finland kan medföra svårigheter i jobsökningen och på arbetsplatsen.

För att stöda och förbättra arbetsförmågan behövs arbetsprövning med låg tröskel, arbetslivsorienterad utbildning och individuell coaching för jobsökning. Dessutom borde tillgången till mentalvårds- och hälsotjänster förbättras, för att stärka både det fysiska och psykiska välbefinnandet. Servicesystemet borde på ett effektivare sätt styra personer till lagstadgad hälsogranskning för långtidsarbetslösa ([Hälsogranskning för arbetslösa kan förbättra möjligheterna att hitta ett jobb](#)). Vid en granskning görs en bedömning av hälsotillståndet, de undersökningar som behövs och personen hänvisas till fortsatt vård. Denna service ordnas av välfärdsområdena.

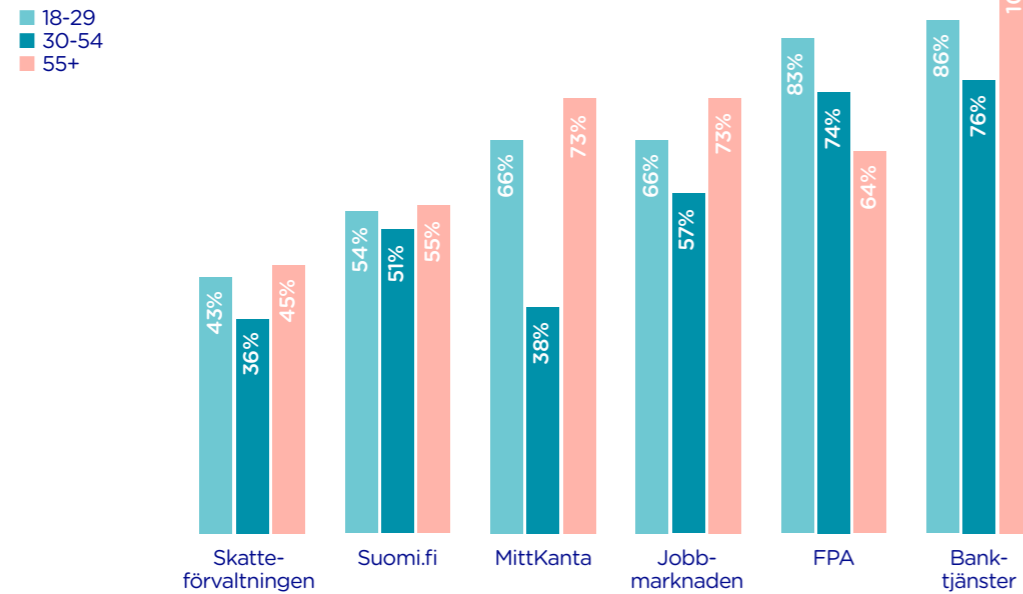
Även tredje sektorn stöder arbetslösa arbetssökande genom att tillhandahålla coaching för arbetssökning, kurser och verkstäder, där man kan utveckla sina arbetslivsfärdigheter och förvärva nya färdigheter. Praktik- och arbetsprövningsplatser inom tredje sektorn är för arbetssökande en möjlighet

att få mer arbetserfarenhet och ett starkare självförtroende. Organisationer skapar mötesplatser med gemenskap och kamratstödsgrupper, som kan mildra den ensamhet och stress som arbetslösheten medför. Service för invandrare, såsom språkkurser och mentorskap, bidrar till bättre integrering och insikter i arbetslivet i Finland. Invandrare kan få hjälp med att komma över språkliga och kulturella trösklar genom att man tillhandahåller kurser i finska eller svenska som kombineras med praktisk arbetspraktik. Genom att öka möjligheterna till nätverkande och kamratstöd hjälper man arbetslösa att bygga kontakter till arbetslivet och förbättra möjligheterna att få jobb.

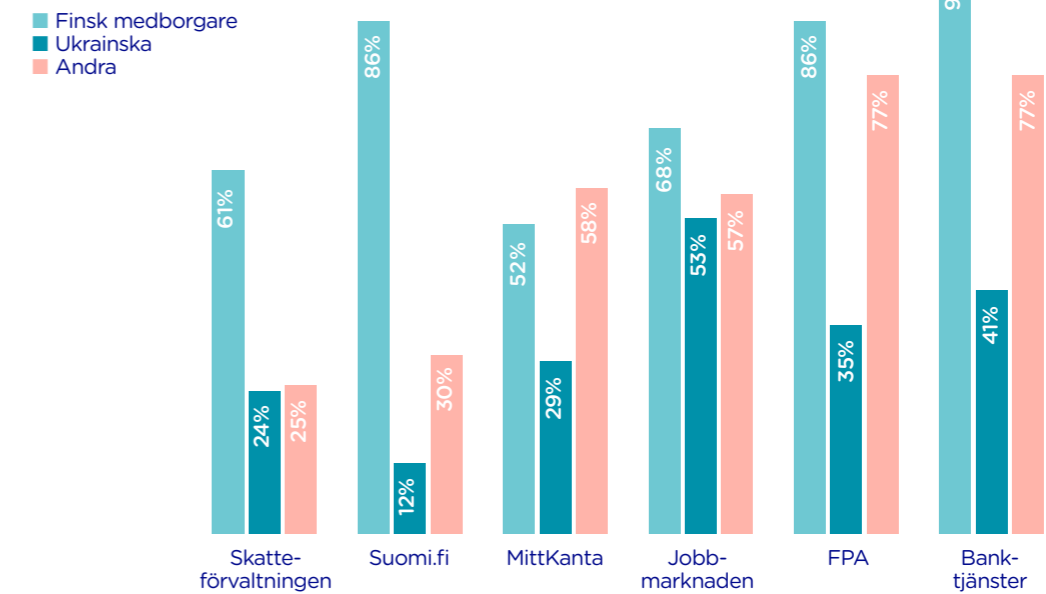
Digitala färdigheter

Digitala färdigheter enligt ålder

Största delen av enkätens respondenter hade något överraskande goda digitala färdigheter. De kände till myndigheternas e-tjänster och hade goda kunskaper om nätbankstjänster. I de fria svaren kommenterade några att de saknade nätbankskoder, men över lag hade respondenterna goda digitala färdigheter. Vid en jämförelse av olika nationaliteter märker man att personer med ukrainsk bakgrund har något sämre digitala färdigheter. En förklaring till detta kan vara Ukraina inte har motsvarande e-tjänster som myndigheterna i Finland. Därför kan det vara svårare att använda

Digitala färdigheter enligt nationalitet

myndigheters e-tjänster och lära sig innehållet i dem. Att banktjänster inte är bekanta för ukrainare kan även bero på att alla inte har möjligheter att använda nätbankskoder. Gällande de digitala färdigheterna bland andra nationaliteter ska samma saker beaktas som gällande ukrainare. Myndigheterna i Finland har huvudsakligen digitalt betonad och elektronisk service, som sannolikt är väldigt annorlunda än i landet som invandrarna kommer från. Då kan det vara en utmaning att börja använda denna service.

Fria svar

I enkäten kunde man svara på fritt på några frågor, och mest fria svar fick vi som fritt formulerad respons i slutet av enkäten. 39 procent av respondenterna gav fritt formulerad respons, och 18 procent av respondenterna gav fria svar som gällde utveckling av kunskande samt utmaningar med arbetsförmågan. Detta indicerar att en del respondenter upplevde enkäten som angelägen. Mängden fritt formulerade svar och längden på dem överraskade oss positivt, eftersom det var frivilligt för respondenterna att ge fritt formulerad respons. Svar gavs på flera språk, vi fick kommentarer på finska, engelska och ryska. I de fritt formulerade svaren nämndes i flera svar språkkunskaperna, bristen på språkkunskaper och svårigheter att komma in i arbetslivet i Finland och lära sig det. I svaren framlyftes även att många respondenter upplever att de är beredda att ta vilket jobb som helst, bara de får lära sig mer finska och får in en fot i dörren till arbetslivet. En del som gav fritt formulerade svar ansåg att engelska borde vara ett mera accepterat arbetsspråk i arbetskulturen i Finland. Språkmuren upplevdes över lag som en utmaning för att få jobb.

”

I am willing to do any kind of job in here Finland and hope to improve my skills and knowledge by doing a vocational training and improving my language skills.

For now, I am eager to learn the Finnish language and I am patiently waiting for my slot in the TE service. But, at the same time I am also applying for part time jobs while waiting for my language.

I really need to study the language so that I can communicate well not only in workplace but with the Finnish people.

Utöver språkkunskaperna framkom i de fritt formulerade svaren behov av mer information om lediga jobb samt de långa köerna till språkkurser. En stor del av respondenterna sökte just då jobb på öppna arbetsmarknaden och köade till en språkkurs. Lågröskelservice som stärker språkkunskaperna önskades även i de fritt formulerade svaren, eftersom köerna till språkkurser kan vara långa. Jobbsökningen och mer information om lediga jobb lyftes fram i svaren. En del respondenter upplevde brister i informationen om lediga jobb och om hur man söker dem. Detta kan indicera att respondenterna inte har tillräckligt starka nätverk för att hitta jobb som är dolda eller genom tyst rekrytering. Numera är det mycket viktigt att skapa nätverk för jobbsökning och sysselsättning, eftersom många jobb aldrig utannonseras. Å andra sidan berättar de som sökt jobb att de inte fått svar från ställen där de sökt jobb.

”

I would really like help with learning Finnish, such as additional Finnish language courses, because the courses we receive from the Migri center are not professional and are only 4 hours a week.

It's just the language barrier. I would appreciate, if I could be trained in the Finnish language course.

Limited opportunities to provide courses for learning Finnish, as this reduces the chances of finding a job. Lack of information about integration courses. No information on where to look for a job (websites, materials) or leave a resume for vacancies.

I have applied for different jobs but couldn't get the jobs up to now due to language barriers. Please give me language class anyhow for my survival.

I de fritt formulerade svaren framlyftes, utöver språkkunskaper och lediga jobb över lag, utmaningar som gäller sysselsättning. Utmaningar med arbetsförmågan togs upp i de fritt formulerade svaren, såsom den egna hälsan, utmaningar med ADHD samt höga krav på arbetsplatser idag. En del respondenter upplever att dagens arbetsliv är tungt och belastande, och att den egna hälsan belastas för mycket i arbetslivet. Utöver dessa uttrycktes i de fritt formulerade svaren en önskan att hitta ett jobb, fastän respondenten eventuellt inte hade samlat särskilt mycket arbetserfarenhet.

”

Erityisherkkänä olisi kiva, jos saisi minunlaiselle henkilölle kohdistettua apua työllistymiseen. Tärkeintä on erityisherkkälle mielestäni löytää oikeanlainen työympäristö ja työtehtävät, jotka eivät kuormita liikaa hälinän aiheuttamalla stimulaatiolla, työtehtävän vaatimuksilla, tai jatkuvalla ihmiskontaktilla, mutta silti tarjoavat itselle sopivaa tarkoituksellisuutta, ettei työ tunnu liian pinnalliselta.

Olisi vain kiva päästä työelämään. Tuntuu että yritykset eivät ota töihin, kun ei ole aiempaa työkokemusta mistään paitsi koulusta.

Työnhakijoista etsitään vikaa, mutta ei ymmärretä, että suurin vika on työpaikoissa. Työnjohto on vaativaa hommaa ja se on erittäin huonossa kunnossa monessa työpaikassa. Haluan suomalaisen yhteiskuntaan ihmisille sopivia töitä, jossa työtehtävät on suunniteltu ihmiselle sopivaksi. Esim. tauot, työajat, sosiaalililat, työn riittävä vaihtelevuus.

6. ATT UTNYTTJA RESULTATEN SAMT FORTSATTA ÅTGÄRDER

Informationen från enkäten utnyttjas som ett verktyg för de pilottest som planeras inom projektet. Service planeras i samarbete med Österbottens sysselsättningsområde samt med kommunens integrationservice. De behov som framkom i enkäten gäller särskilt språkkurser för personer med invandrarbakgrund och handlednings- och coachingstjänster med låg tröskel. Köerna till språkkurser är långa, och därför behövs till exempel individ- eller grupp vägledning som anknyter till jobsökning och sysselsättning. Utifrån enkäten och samarbetet med integrationstjänsterna pilottestas inom projektet coaching för invandrare, eftersom deras språkkunskaper och kunnande om arbetslivet bör förbättras. I och med lagändringarna är det i framtiden viktigt att satsa alltmer på service som leder in i arbetslivet, vilket denna slags coaching är ett exempel på. Utöver detta pilottestas i projektet organisering av olika kortutbildningar, nya verksamhetsmodeller samt utveckling av servicestigar. Enkäten kan även användas som ett verktyg för utvecklingsåtgärder bland aktörer inom samarbetsnätverket och intressegrupperna.

Inom projektet planeras pilottest som efter projektet ska etableras i de befintliga servicestrukturerna. Att fortsätta med god praxis efter projektet är viktigt, och ny service tas därför fram med ambitionen att den ska fortleva efter projektet. Inom projektet utvecklar de aktörer som ansvarar

för olika delområden även mallar för servicehandledning, och då kan man dra nytta av enkätens resultat.

Enkätresultaten delas elektroniskt med samarbetsnätverket och intressegrupperna, såsom till BRO-Café-nätverket, till Österbottens sysselsättningsområde samt till övriga partner i projektet, såsom olika utbildningsorganisationer och aktörer inom näringslivet. Resultaten ger information om huruvida servicen är fungerande och om behoven bland kunderna och resultaten kan utnyttjas i samarbetsnätverket vid utveckling av service och pilottestning av nya verksamhetsmodeller. Resultaten av enkäten presenteras anonymiserade i ett sammandrag, för att säkra enskilda respondenters dataskydd och anonymitet. Delad information möjliggör tätt samarbete mellan intressegrupper, stöder service som matchar kundernas behov och ökar sysselsättningsservicens genomslag i regionen. Samarbetsnätverket och aktivt deltagande av intressegrupperna säkerställer ett mångsidigt utvecklingsarbete som svarar på de utmaningar som gäller sysselsättning i regionen. Resultaten av enkäten är öppna för alla och finns på <https://www.vaasa.fi/sv/utbildning-och-arbete/arbetsmojligheter/vasa-stads-lediga-jobb/sysselsattning/projektet-bron/>.

BILAGOR:

- Mall av formulär för enkät

**SILTA
BRON**

silta-bron@vaasa.fi

[vasa.fi/bron](https://www.vaasa.fi/bron)

SILTA BRON

SILTA-Työllisyyden yhdyssilta Pohjanmaa -
BRON-Sysselsättningens kontaktbro i Österbotten